

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 204.

Wtorek, 6 (18) Wrzesnia,

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świątach uroczystych i Niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 3.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Rada administracyjna. — Komisja rząd. ośw. publ. — Komisja likwid. — Order. — Nominacje.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Kronika kościelna. — Wyścigi konne. — Kronika brukowa. — Opera włoska. — Koncerta wychow. instyt. muz. — Wypadek. — Sprostowanie. — Ogłoszenie wyroku sądu najwyż. kryminal. — Wyrok najwyż. sądu krym. — Mowa ks. Gorczakowa. — Przejazd JJ. CC. WW. WW. Książąt. — Konserwatorium muzycz. w Moskwie. — Kolej żel. riasko-nurszańską. — Buletyn chol. w Petersburgu. — Rezejm i układy pokojowe. — Ameryka. Eskadra Stanów Zjedn. — Walka z prezydentem. — Prezydent Johnson. — Dług Stanów Zjednocz. — Peru. — Anglja. Kwestja reformy. — Austrja. Cesarz. — Polityka wewnętrzna. — Sejmy. — Ministerstwo węgierskie. — Stosunki dyplomatyczne. — Monarchowie niemieccy. — Kwestja wschodnia. — Jen. Clam-Gallas. — Francja. Zmiany w ambasadach. — Grecja. Przyłączenie Kandji. — Holandja. Zaburzenia. — Rozruchy. — Meksyk. Reformy. — Niemcy. Sejm. — Prusy. Kwestja Kompensat. — Stosunki z Austrja. — Hr. Bismarck. — Stan zdrowia hr. Bismarcka. — Izba deputowanych. — Turcja. Autonomia. — Włochy. Sprawa rzymska. — Zdrowie króla; ewakuacja. — Głosowanie powszechne. — Armja. — Ruchy wojsk. — Admirał Persano. — Korespondencje z Krasnika, Lwowa i Paryża. — Korespondencja handlowa z Gdańska. — Rozmaitości.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

dnia 5 (17) Września.

Rada Administracyjna Królestwa postanowieniem z dnia 24 Czerwca (6 Lipca) r. b. Nr. 23,056 zapisy przez Józefa hr. Mieroszewskiego, niegdy właściciela dóbr ziemskich Zagórze i Klimontów w okręgu Olkuskim położonych, testamentem na dniu 4 Września 1831 roku, jako też trzema kodycyllami w dniach 27 Kwietnia, 2 i 12 Września 1833 roku prywatnie sporządzonemi uczynione, a mianowicie: a) Kodycyllem drugim z dnia 2 Września 1833 roku opłatę wieczystą po rsr. 300 corocznie w dwóch ratach, podług wskazania testatora uiszczać się winną, dla księdza Józefa Nieciag, proboszcza w Siewierzu, aż do dni życia jego, a po śmierci tegoż dla szpitala w Niwce, jeżeli takowy wyumurowany i urządzony zostanie, w razie zaś, gdyby szpital nie był zaprowadzony, dla podupadłych wsiów Zagórze i Klimontów. b) Kodycyllem zaś trzecim z dnia 12 Września 1833 roku także opłatę wieczystą po rsr. 300 na zapomożenie włościan podupadłych i najwięcej potrzebujących wsiów Zagórze i Klimontów, a gdyby takich nie było, do równego podziału pomiędzy gromady wsi rzeczonych w porządku testamentu wskazanym i pod obowiązkiem składania corocznie do rąk plebana w Niwce kwoty rsr. 15, wyobrażającej procent prawny od legatu, na odprawianie żałobnego nabożeństwa za duszę zapisodawcy, w myśl art. 910 K. C., z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w testamentie i kodycyllach wyszczególnionemi, zatwierdziła.

Rada Administracyjna Królestwa, postanowieniem z dnia 8 (20) Lipca r. b. N. 23926, zmieniając postanowienie z d. 20 Marca (1 Kwietnia) 1845 r. N. 21908, następujące zapisy: 1) rsr. 2,051 kop. 55, (czyli złp. 13,677) na dobrach Zbojnie z przyległościami zahypotekowane; — 2) rs. 1,470 (czyli złp. 9,800) na dobrach Radomice ubezpieczone; — 3) rs. 300 (czyli złp. 2,000), na dobrach Ostrowite wpisane; — 4) rs. 1,800 (czyli złp. 12,000) na dobrach Sadłowie ubezpieczone; — 5) rsr. 1,470 (czyli złp. 9,800) na dobrach Białkowie w Sokółowie ubezpieczone, wszystkie powyższe sumy na wieczysty fundusz edukacyjny dla rodziny Murzynowskich —

nadto: 6) rs. 900 (czyli złp. 6,000) z większej sumy rs. 1,200 (czyli złp. 8,000) na dobrach Świdziebny zahypotekowanej, dla nieszczęśliwych starców lub kalek tejże parafji, podupadłych przez losowe wypadki, jak ogień, choroby i t. p., z warunkiem, aby procent od tej sumy w ilości rs. 45 (czyli złp. 300) wiecznemi czasy rozdzielany był corocznie między ubogich przez Proboszcza i Dozór kościelny; — 7) rs. 300 (czyli złp. 2,000) dla kościoła w Świdziebnie z obowiązkiem odprawiania co tydzień jednej mszy św. za procent od tej sumy; — 8) rsr. 300 (czyli złp. 2,000) dla kościoła w Łukomiu, z obowiązkiem odprawiania za procent od tej sumy 5-u mszy św. rocznie; — 9) rs. 450 (czyli złp. 3,000) dla kościoła w Rogowie, w powiecie Lipnowskim; — 10) rs. 450 (czyli złp. 3,000) dla kościoła w Rużu, również w powiecie Lipnowskim, z obowiązkiem odprawiania corocznie podobnie za procent 75-ciu mszy św. za duszę testatora i jego familji, — testamentem na dniu 24 Marca 1840 roku prywatnie sporządzonym i prawnie ogłoszonym i na drodze sądowej prawomocnie za ważny uznanym, przez niegdy Michała Murzynowskiego poczynione, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w testamentie wyszczególnionemi zatwierdziła.

Komisja Rządowa Oświecenia Publicznego podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że na zasadzie najwyższej zatwierdzonej na d. 5 (17) Stycznia r. b. 1866. Ustawy kursów pedagogicznych dla ludności litewskiej w Królestwie Polskiem, oraz decyzji JW. Hrabiego Namiestnika w Królestwie, otwarte zostają w mieście Wejwerach w Powiecie Marjampolskim gubernji Augustowskiej położonem, kursa pedagogiczne, mające na celu sposobienie Nauczycieli szkół elementarnych dla ludności litewskiej. Otwarcie pomienionych kursów pedagogicznych nastąpi w dniu 2 (14) Października r. b., przyjmowanie zaś uczniów do tegoż zakładu odbywać się będzie od 12 (24) Września do 2 (14) Października t. r. to jest od dnia otwarcia onego. Na kursa pedagogiczne w Wejwerach, przyjmuje się młodzież wyłącznie pochodzenia litewskiego; — pragnący być przyjętym na kurs pierwszy, winien mieć nie mniej jak 15 lat wieku i złożyć egzamin w zakresie dwuklasowej szkoły elementarnej. Wstępujący na kursa, winien przedstawić Inspektorowi przewodniczącemu następujące dowody: a) świadectwo co do wieku swego i pochodzenia; b) świadectwo najbliższej władzy miejscowej o sprawowaniu; i c) świadectwo miejscowego proboszcza o tem, że spełnia obowiązki religijne. Wszystkie te dowody mogą być pisane na papierze zwykłym. Uczniowie kursów pedagogicznych nie wnoszą opłaty za naukę i co do ubrania dla nich nie ma przepisanej formy. W etacie kursów pedagogicznych zamieszczoną jest oddzielna suma na stypendja rządowe, które wyznacza Dyrektor Główny Oświecenia Publicznego, uczniom najuboższym i najzdolniejszym, na przedstawienie Naczelnika Dyrekcji Naukowej Suwałkowskiej, oparte na uchwale Rady pedagogicznej kursów. Uczniowie kursów pedagogicznych, przez czas pobytu swego w tym zakładzie, wolni są od poboru do wojska. Taką prerogatywą służy w ciągu roku jednego po wyjściu z zakładu i tym z nich, którzy ukończyli kurs nauk z atestatem, chociażby jeszcze na nauczycieli przeznaczeni nie byli. Przy kursach pedagogicznych znajduje się szkoła wzorowa elementarna dla praktycznych zajęć uczniów, oraz urządzony jest ogród, w celu obznajmienia uczniów z ogrodnictwem.

Komisja Likwidacyjna w Królestwie Polskiem podaje do powszechnej wiadomości, iż wynagrodzenia likwidacyjne: w ilości rs. 22,210 kop. 67, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Mikołajowi Sojmonow, właścicielowi dóbr donacyjnych Łuchów, położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie Zamajskim, Gminie Wola-Rożańska, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 2,113 k. 33, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Józefowi Dyka, właścicielowi dóbr Kępa Chotecka część A., położonych w Gubernji Lubelskiej, Powiecie

Lubelskim, Gminie Szczekarków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Lubelskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 9,097 k. 70, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Marjanowi Czarnemu Zawiszy, właścicielowi dóbr Sadkowie, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Rawskim, Gminie Lubania, wysłane zostało do Kasy Powiatu Warszawskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 4,667, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Stanisławowi Olszewskiemu, właścicielowi dóbr Uniewel, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opoczyńskim, Gminie Uniewel, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 19,683 kop. 4, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. sukcesorom Ignacego Bogusławskiego, właścicielom dóbr Sławno, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Opoczyńskim, Gminie Janków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 4,185 kop. 67, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Marjannie Gawrońskiej, właścicielce dóbr Zarzyszyn, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Miechowskim, Gm. Książ-mały, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 11,069 kop. 9, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Eugeniuszowi Koziorowskiemu, właścicielowi dóbr Stojnow, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Stonińskim, Gminie Drugnia, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 347 kop. 29, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Bolesławowi Świećickiemu, właścicielowi dóbr Czeszewo-Wielkie A, B, C, E, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Płockim, Gminie Drobin, wysłane zostało do Kasy Powiatu Radomskiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rsr. 2,392, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Sabiniowi i Ksawerze Przyłeckim, właścicielom dóbr Krassów, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Ratków, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 2,535 kop. 20, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Józefowi Bleszyńskiemu, właścicielowi dóbr Golanek, położonych w Gubernji Warszawskiej, Powiecie Piotrkowskim, Gminie Radziechowice, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 3,053 kop. 11, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Józefowi Kozłowskiemu, właścicielowi dóbr Liwonja, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Kieleckim, Gminie Nagłowice, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 3,080 kop. 17, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. sukcesorom Józefa Szyrmer, właścicielowi dóbr Dobrogoszczyce, położonych w Gubernji Radomskiej, Powiecie Olkuskim, Gminie Kroczyce, wysłane zostało do Kasy Powiatu Kieleckiego, celem wypłaty komu należy; — w ilości rs. 209 kop. 55, przypadające na mocy rozporządzenia Komisji z dnia 3 (15) Września r. b. Alfonsowi i Ludwice Olszewskim, właścicielom dóbr Maliszewko, położonych w Gubernji Płockiej, Powiecie Płockim, Gminie Drobin, wysłane zostało do Kasy Powiatu Płockiego, celem wypłaty komu należy.

Order. Najjaśniejszy Pan, w d. 30 sierpnia, udzielił raczył order św. Stanisława 1-ej kl. szefowi sztabu okręgu wojennego wschodnio syberyjskiego, generał-majorowi Kukelowi, w nagrodę gorliwej służby i trafnych rozporządzeń jego w uśmierzeniu nieporządków zaszłych między aresztantami polakami w Syberji wschodniej. (Rus. Inw.)

Nominacje. Przez najwyższy rozkaz z d. 31 sierpnia, mianowani zostali: porucznik pułku siemionowskiego gwardji baron Witte — adiutantem pełniącego o-

bowiażki naczelnika 3-go okręgu korpusu żandarmerji, generał-majora orszaku Cesarskiego barona Frederyksa, z przeniesieniem do 5-go aleksandryjskiego pułku huzarów JCW. Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza starszego, w stopniu rotmistrza; dowódcą 26-go rezerwowego batalionu piechoty, pułkownik *Dolgowo-Saburow*—dowódcą 43-go ochockiego pułku piechoty; dowódcą baterji pozycyjnej 18-ej brygady artylerji, pułkownik *Smorodski*—dowódcą ulżonej baterji 11-ej brygady artylerji, a kapitan artylerji fortecznej w Kiercu, *Erichs*—dowódcą baterji pozycyjnej 18 brygady artylerji. (Rus. Inw.)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 5 (17) Września.

Kiedy wiadomości z Florencji z 12-go donosiły, że układy pomiędzy Włochami i Austrią w Wiedniu postępują i że tylko co do niektórych punktów panuje różnica w zdaniu, zaś kwestja finansowa nie przedstawia trudności, ponieważ jej rozstrzygnięcie ułatwiał prejurykat traktatu zurichskiego; kiedy *Italie* z tejże daty dodawała, że pełnomocnicy porozumeli się co do tego, aby warunki zawarte w traktatach pragskim i paryskim weszły do traktatu wiedeńskiego i że właściwą likwidację dopełni specjalna komisja po zawarciu pokoju, tymczasem telegram z Florencji z 14-go przeciwnie utrzymuje, że właśnie kwestja długu weneckiego główną stanowi trudność, bo Austrija odrzuca prejurykat traktatu zurichskiego. Włochy wszelako z uwagi, że pragski traktat pokoju i umowa co do ustąpienia Wenecji cesarzowi francuzkiemu zatwierdziły bez żadnych zastrzeżeń prejurykat traktatu zurichskiego, domagają się na tej podstawie, aby tylko właściwy dług wenecki połączony był z prawem posiadania tej prowincji. Zdawałoby się, że Włochy mając za sobą w tym względzie Prusy i Francję, utrzymają się przy swem żądaniu. Wbrew także temu co poprzednio donoszono, korespondencje z Florencji do *Patrie* zapewniają, iż rząd włoski postanowił usunąć swych komisarzy podczas głosowania powszechnego, aby pozostawić ludności zupełną swobodę wyrażenia swych życzeń.

Według *Nordd. A. Z.*, pomiędzy Austrią i Prusami przywrócone zostały stosunki dyplomatyczne; układy Prus z Saksonją jeszcze się toczą, ale nie doprowadziły do żadnego rezultatu; z księstwem Reuss zostały wstrzymane, zaś z księstwem Meiningen nie ponowiły się.

Według *Die Presse*, program rządowy podany przez *Debatte*, a przez nas przytoczony, zaczyna być wprowadzany w wykonanie, mianowicie sejm czeski ma być zwołany na 1-go października. Wbrew temu co zapewniano, że układy co do odpowiedzialności gabinetu węgierskiego zostały już ukończone i tylko pozostawało czekać na ich zatwierdzenie po powrocie cesarza austriackiego z Ischl do Wiednia, do *N. fr. Presse* telegrafują z Pesztu, iż układy w tym przedmiocie zostały wznowione, ale rezultat ich jest wątpliwym, gdyż stronnictwo Deaka trzyma się na uboczu.

Ze jednak dziennik ten nie zawsze miewa wiarogodne wiadomości, okazuje się z tego, iż zamieścił doniesienie z Londynu, jakoby p. Bismarck jeszcze w czasie swego pobytu w Biarritz obiecał cesarzowi francuzów wynagrodzenie terytorjalne, czemu stanowczo zaprzecza *Nordd. A. Z.*

Zawichrzenia na Wschodzie coraz bardziej ujawniają trudne położenie Porty. Ważnem jest, że flota pancerna Stanów Zjednoczonych, która znajdowała się pod Petersburgiem, odpłynęła na morze Śródziemne, dla połączenia się z znajdującymi się już tam amerykańskimi statkami; p. Fox zaś udał się wprost do Waszyngtonu. Piszą, że Austrija, z obawy wypadków

na Wschodzie, poleciła już postawienie korpusu obserwacyjnego na granicy wschodniej i wysłanie statków wojennych na wody greckie. Dziś siejszy nasz telegram także zajmuje się sprawami wschodnimi. Na w. Kandję posłano znów posiłki. W Abisynji cesarz Teodor znajduje się w krytycznym położeniu. W Persji nastąpiła zmiana ministrów.

Kiedy jedni w konwencji zawartej pomiędzy Francją a Meksykiem w przedmiocie zabezpieczenia opłaty procentów i umorzenia pożyczek z 1864 i 1865 r. upatrywali wskazówkę, że rząd francuzki nie wierzy w rychły upadek cesarstwa meksykańskiego; inni widzieli w tem tylko usiłowanie zmuszenia następnego rządu do uznania tych długów. Tymczasem *Monitor* donosząc, że Cesarz francuzów odmówił generałowi Osmond i p. Friant upoważnienia do przyjęcia obowiązków ministrów meksykańskich, obalił całe rusztowanie postawione przez *Patrie* co do misji jen. Castelnau, która według innych źródeł ma mieć na celu przyspieszenie powrotu wojsk francuzkich z Meksyku, umówienie się z cesarzem Maksymilianem co do właściwości abdykacji, i ewentualnie porozumienie się z rządem który po nim nastąpi. Nawet półurzędowy dziennik meksykański *Ere* sądzi, że wszystko ogromnemi krokami śpieszy do rozpadnięcia się i katastrofa jest nieunikniona, jeżeli nie nastąpi jaka zmiana.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa i Paryża.

Telegramy

Konstantynopol, 15-go września (w nocy). Do Kandji świeżo wysłano znów posiłki. Generał Türp powrócił do Włoch. Ustanowiono 10-ciodniową kwarantannę względem Trjestu.—Pod Axum (w Abisynji) nastąpiło starcie abisyńczyków z powstańcami z Tigre. Cesarz Teodor spodziewał się posiłków. Następna bitwa rozstrzygnie o losie Abisynji.—W Persji nastąpiła zmiana ministrów.

Wiadomości telegraficzne.

* *Paryż, 14 września.* *Monitor* donosi: Cesarz meksykański powierzył generałowi Osmond zarząd ministerstwem wojny, a intendentowi Friand zarząd ministerstwem skarbu. Ponieważ obowiązki militarne obu tych zwierzchników, pozostających w służbie czynnej przy armji znajdującej się w polu, nie dadzą się pogodzić z wyż wspomnianymi obowiązkami, przeto nie udzielono im upoważnienia do przyjęcia tych ostatnich. (Wolffs T. B.)

* *Marsylja, 12 września.* Listy z Rzymu z 9-go b. m. donoszą, że żandarmi rzymscy rozproszyli, w nocy z 6-go na 7-my, tłumy które zgromadziły się były na placu przed kościołem jezuickim, gdzie zamierzały oczekiwać na otwarcie w dniu następnym biur, w których miała dokonywać się wymiana banknotów bankowych. Około 20-u osób, które schroniły się były do jednego domu, zostało aresztowanych po silnym z ich strony oporze. Większa część tych osób miała przy sobie sztylety. (Cor. Hav. Bul.)

* *Kiel, 14 września.* *Verordnungsblatt für Schleswig-Holstein* ogłasza reskrypt naczelnego prezydium w przedmiocie zakazu używania barw czarno-czerwono-złotych. W reskrypcie tym powiedziano: Wystawianie na widok publiczny tych barw, które podczas ukończonej obecnie wojny używane były przez niektórych nieprzyjaciół Prus jako osobna oznaka, zdolne jest obrazić uczucia wojsk królewsko-pruskich i dać powód do żałości. Przeto chorągwie czarno-czerwono-złote, jeżeli będą gdziekolwiek okazywane publicznie, mają być usuwane przez policję, która ma także dopilnować, ażeby też barwy nie były używane na drzewcach od chorągwi. (Wolffs T. B.)

* *Karlsruhe, 15 września.* *Karlsruher Z.* donosi, że pełnomocnikom pruskim przy związku celnym, oraz urzędnikom dodanym im ze strony rządu pruskiego, polecono przystąpić znowu do powierzonych

im obowiązków. Również urzędnicy związku celnego w innych państwach należących do tego związku, przypuszczani być mają do swych dawnych obowiązków jak skoro się zgłoszą. (Tamże.)

* *Florence, 15 września.* Układy w kwestji przejęcia długu weneckiego natrafiają na wielkie przeszkody. Austrija obstaje za tem, aby zastosowanie warunku traktatu zurichskiego nie dotyczyło długu zaciągniętego po r. 1859. Lecz ponieważ pokój pragski i traktat dotyczący odstąpienia Wenecjińskiego na rzecz Francji, usankcjonowały bez żadnych zastrzeżeń zastosowanie do obecnego wypadku wyż wspomnianego warunku objętego traktatem zurichskim, przeto Włochy żądają, ażeby zgodnie z tym warunkiem, jedynie specjalny dług wenecki przywiązany był do posiadania terytorjalnego. (Tamże.)

* *Petersburg, 14 września.* Eskadra amerykańska odpłynie jutro na morze. (Tamże.)

* *Darmstadt, 13 września wieczorem.* Ponieważ ratyfikacje pokoju zawartego z Prusami, zostały wczoraj wymienione, przeto *Darmstädter Z.* ogłasza dziś traktat pokoju z 3-go września. (Tamże.)

* *Wiedeń, 15 września.* *Wien. Abp.* pisze: że rada dworu baron Depont udał się do Miramare dla złożenia cesarzowej meksykańskiej swojego uszanowania. Wiadomo, że baron Depont był poprzednio sekretarzem cesarza Maksymiljana i dla tego nie należy ztąd wyciągać zupełnie bezzasadnych wniosków co do celu politycznego tej podróży. *Wien. Abp.* pisze dalej, że nadesłany wczoraj telegram od namiestnika Tyrolu doniósł, że dziś w piątek ma być rozstrzelany w Brescia mieszkaniec południowego Tyrolu nazwiskiem Józef Zanotti, jako podejrzan o szpiegostwo. Hr. Mensdorff zawiadomił o tem natychmiast generała Menabrea, który z swojej strony odesłał jeszcze w nocy rozkaz powstrzymania egzekucji. (Krak. Z.)

* *Berlin, 14 września.* Król zastrzegł sobie prawo wynagrodzenia wojska za zasługi po jego powrocie przez rozdzielenie pomiędzy żołnierzy znacznej liczby orderów, o czem wkrótce podana będzie wiadomość. Co do amnestji, niema jeszcze nic stanowczego; dla tego wszystkie wiadomości gazet co do terminu i objętości amnestji, uważać należy za prosty tylko domysł. (Wolffs T. B.)

* *Praga, 14 września.* Rada miejska postanowiła dziś jednogłośnie rozwiązać, z powodu wielkich kosztów i odpowiedzialności, policję gminną i starać się o wprowadzenie na nowo policji wojskowej. (Wien. Z.)

* *Paryż, 14 września (spóźniona).* *Mém. dipl.* zamieściła następujące wiadomości: Margrabia de Moustier opuścił w d. 12-m b. m. Konstantynopol. — Układy co do rozdziału długu rzymskiego zostały ukończone. Mancardi odjechał do Florencji, w celu wyjednania od rządu włoskiego przyjęcia rezultatu tych układów. Włochy mają co pół roku wypłacać skarbowi francuzkiemu pewną sumę, który przekaże ją rządowi papieżkiemu dla upłaty wyłącznie kuponów. (Wien. Abp.)

* *Petersburg, 14 września.* Eskadra amerykańska udaje się ztąd, stósownie do otrzymanego rozkazu, na morze śródziemne. Bawiający zaś tu z tą eskadrą podsekretarz stanów zjednoczonych p. Fox, odjeżdża wprost do Waszyngtonu. (N. Pr. Z.)

* (Kronika kościelna). W zeszły piątek w kościele św. Krzyża, obchodzony był doroczny odpust podwyższenia Krzyża świętego; wotywę odpustową odprawił ks. Dydyński, sumę celebrował ks. Mitwoch; nieszpory intonował ks. Głogoski, z rana miał kazanie ks. Krajewski, po południu ks. Brzezickowski. — Takież odpust obchodzony był wczoraj w kościele po-dominikańskim i po-paulińskim; w pierwszym z kościołów tych wotywę odprawił ks. Dąbrowski, sumę celebrował ks. Jasieński, kazanie miał ks. Kanonik Zaleski, w drugim wotywę odprawił ks. Szpaderski, sumę celebrował ks. Kołaczewski, który następnie intonował poobiednie nieszpory; z rana miał kazanie ks. Jarosiński, po południu ks. Żukowski. — Kościół pp. wizytek obchodził wczoraj doroczną pamiątkę swego poświęcenia, obok czego odprawiane było kwartalne nabożeństwo stowarzyszenia czeladzi stolarskich; wotywę na intencję tych ostatnich odprawił ks. Jungowski, sumę celebrował ks. kanonik Sotkiewicz; kazanie miał ks. Żukowski pijar; na chórze p. Szablinski odegrał na wiolonczeli, już to solo, już to towarzysząc organom, różne kompozycje. — W kościele katedralnym i metropolitalnym św. Jana, sumę celebrował ks. Działkowski, kazanie miał ks. Kucharski; artyści i chóry instytutu muzycznego pod kierunkiem p. Studzińskiego, wykonali mszę Eiblingera, na graduale „Ave verum” Mozarta; na ofertorium „Ojcze nasz” Studzińskiego. — W kościele kks. pijarów, tudzież po-augustjańskim podczas nabożeństwa, artyści i amatorowie odśpiewali piękniejsze wyjątki z kompozycji kościelnych.

echo jednego głosu; mój głos nie jest w stanie nic do tego dodać. Czyn wyjątkowy, jedyny w historii, za pomocą którego kongres przesłał odezwę z wyrażeniem przywiązania do naszego monarchy; — wybór osoby, której to poruczono, a której wysoką dystynkcję, poważną godność, połączoną z gorącym sercem, mieliśmy sposobność ocenić; — mężna zrzeczność tych co kierowali podróżą, rozwiązując zadanie jakie dotąd było niedościgłe dla nowożytnej nauki; наконец fakt, że pomiędzy nami znajduje się reprezentant tego narodu, który podczas szeregu lat i pośród wszelkich okoliczności dawał nam dowody najlepszych chęci dla utrzymania dobrych stosunków pomiędzy dwoma krajami; — wszystko to panowie, stanowi dzieło zupełnej harmonii bez dysonansów. Cieszę się z obecności tych panów pośród nas, bo sądzę, że Rosja nie traci na bliższym obejrzeniu. Odległość z okrągłą linie oddalonego widnokręgu, lecz przeszkadza gruntownemu zbadaniu szczegółów krajobrazu. Cieszę się, że umysły praktyczne, obce wszelkiemu uprzedzeniu, przybyły nas osądzić tak jak jesteśmy. Miały one sposobność oceny i monarchy, który jest największą chwałą kraju i narodu, stanowiącego jego siłę. (Brawo! hurra!). Powiadają, że dobre panowanie stanowią białe karty w historii. Jeżeli jest jakie panowanie, którego wszystkie karty obfitowałyby w reformy wielkiej doniosłości w interesie wewnętrznej organizacji; jeżeli jest jakie panowanie poświęcone troskliwości o teraźniejszość w widoku wielkiej przyszłości; — to jest nim to, co teraz skupia wszystkie uczucia, przywiązania i poświęcenia kraju, ponieważ wszyscy mamy wewnętrzne przekonanie, że wszystkie chwile tego szlachetnego istnienia są poświęcone, z zaparciem się bez granic, pomyślności naszej ojczyzny. (Pełne zapалу okrzyki). Przytoczę z licznych tych dzieł tylko, największe ze wszystkich, wyswobodzenie włosian, i tu proszę naszych amerykańskich przyjaciół o pozwolenie na szczere wyłanie się. Odezwa kongresu zawiera błąd, który objaśnić może tylko odległość, kiedy wzmiankuje o nieprzyjacieliu wyswobodzenia. Szalenie, o którym wspomina, nie należy do żadnej narodowości. Nie miał on żadnego osobistego widoku w losach narodu; przedstawia on tylko ślepy wypadek urodzenia. (Znaki zadowolenia). W Rosji, panowie, nie ma ani jednego nieprzyjaciela. Klasa, której ten środek narzucił ciężkie ofiary, powitała go z równym zapalem, jak klasa, która zawdzięcza mu swą wolność. Pierwszy monarcha zaświadczył to o szlachcie ziemskiej, a sądzę, panowie, że w tym kole skupiającem inteligencję i interesa, żaden głos nie wznieśnie się dla zaprzeczenia tym słowom. Nie potrzebuję nalegać na manifestacje sympatii pomiędzy dwoma krajami. Jawnie się one okazują. Jest to jeden z najciekawszych faktów naszej epoki, fakt który tworzy pomiędzy dwoma ludami, — pozwól sobie powiedzieć pomiędzy dwoma lądami, — zarody wzajemnej przychylności i przyjaźni, które przyniosą owoce, które tworzą tradycję i które dążą do utrwalenia pomiędzy niemi stosunków opartych na prawdziwym duchu cywilizacji chrześcijańskiej. To porozumienie nie spoczywa na sąsiedztwie geograficznem: przepaść mórz nas rozdziela. Nie opiera się też na pergaminach, nie znajduje ich śladów w archiwach powierzonego mi ministerstwa. Jest instynktowe: dla tego ośmielam się nazwać je opatrnościowem. Cieszę się z tego porozumienia. Mam wiarę w jego trwanie. W mem położeniu politycznem, wszystkie me starania będą dążyły do ustalenia go. Powiadają, starania, a nie usiłowania, ponieważ nie potrzeba usiłowań, kiedy idzie o naturalne i wzajemne przyciąganie. (Znaki zadowolenia). Inna jeszcze pobudka, skłania mnie do oświadczenia głośno mego ocenienia tego porozumienia, które nie jest ani groźbą, ani niebezpieczeństwem dla nikogo. Nie jest ono natchnione ani przez chciwość, ani przez tajną myśl. Pan Bóg dał obu krajom warunki bytu, gdzie ich wielkie życie wewnętrzne może im wystarczyć. (Znaki zadowolenia). Stany Zjednoczone Ameryki są nietykalne u siebie. Ten stan rzeczy zasadza się nie tylko na tem, że fale oceanu zabezpieczają je od zakłóceń europejskich, ale na panującym tam usposobieniu publicznem, na osobistym charakterze obywateli. Ameryka nie może doznać złego, tylko co sama sobie robi. Okryliśmy krępa bolesne karty ostatnich czasów. Z głębokim ubolewaniem patrzyliśmy na walkę pomiędzy braćmi północy, a braćmi południa, ale zawsze mieliśmy wiarę w ostateczne zwycięstwo związku, i spodziewamy się trwałego ustalenia tegoż po usiłowaniach obecnego prezydenta, którego system przejęty zarazem stałością i umiarkowaniem, zjednał sobie sympatię. Pozwalam sobie znajdować pewne podobieństwo pomiędzy dwoma krajami. Rosja przez swe położenie geograficzne, może być wciągnięta do zakłóceń europejskich. Szanse wojny mogą spowodować dla nas po-

rażki. Niemniej sądzę, że podobna nietykalność istnieje także dla Rosji, i okaże się zawsze, ilekroć godność lub honor kraju będą istotnie zagrożone (oklaski); bo natenczas, jak we wszystkich przesileniach naszej historii, potęga Rosji wydobędzie się na jaw; nie zawiera się ona jedynie, w rozległości terytorjalnej lub liczbie ludności, leży ona w ścisłym i nierozrywającym związku pomiędzy narodem a monarchą, oddającym w ręce tego ostatniego wszystkie siły materialne i intelektualne kraju, tak jak teraz skupia w nim wszystkie uczucia miłości i poświęcenia. (Jednogłośnie okrzyki). Dziękuję wam panowie, za pozwolenie, z jaką wysłuchaliście moich słów, ubolewając, że uczucia nasze, wszystkich ożywiające, zostały wyrażone tak niedokładnie. (Okrzyk jednogłośnie: Przeciwnie, dokładnie). Nim skończę, nie chcę pozostawić braku, którzy nasi przyjaciele amerykańscy mieliby prawo nam zarzucać, gdybym zapomniał o poświęceniu słów poszanowania pamięci prezydenta Lincolna — tego wielkiego obywatela, który dał na ofiarę swe życie w spełnieniu swych obowiązków. (Znaki potwierdzające). Raczcie pozwolić, że powracając do zdrowia, któreśmy wznieśli, zaproponuję toż za pomyślność Stanów Zjednoczonych, za powodzenie dzieła uspokojenia, za obecnego prezydenta; za p. Foxa, któremu poruczono zadanie nie mogące być powierzone lepszym ręką; za kapitanów Murraya i Beaumonta, których nieustraszoną zrzeczność zapewniła powodzenie tej długiej podróży; również zbiorowo za wszystkich którzy w niej uczestniczyli. Nie popełnię niewdzięczności abym zapomniał o obecnym reprezentancie Stanów Zjednoczonych pośród nas, który bezzustannie dawał nam dowody swego przywiązania do Rosji. (Hurra!) Kiedy nasi przyjaciele amerykańscy powrócą do siebie, pragnąłbym aby unieśli z sobą i zachowali uczucia, jakie nam pozostawiają; aby powiedzieli swym współrodakom, że wielki naród nie zapomni nigdy dowodu sympatii okazanej jego monarche; że nie zapomni nigdy, iż w historii dwóch krajów znalazła się chwila, kiedy my i nasi przyjaciele amerykańscy żyliśmy jednym życiem, kiedy łączyli się w naszej radości, tak jak dzielili nasze cierpienia.

* (Przejazd Wielkich książąt). D. 27 sierpnia v. s., o godzinie 8 z rana, Ich Cesarskie Wysockości Cesarzewicz Następca Troau Alexander Alexandrowicz i Wielki Książę Włodzimierz Alexandrowicz, raczyli przybyć do Moskwy z podróży swojej w guberniach środkowych Cesarstwa, a o godzinie 9-ej w wieczór, podług zegaru petersburskiego, odjechali do Petersburga. (Mosk. Wied.)

* (Konserwatorium muzyczne w Moskwie). O założeniu konserwatorium w Moskwie korespondent gazety *St. Pet. Wied.* pisze: W Moskwie otwiera się stałe konserwatorium, w którym, począwszy od września r. b., wykładane będą śpiew, gra na fortepianie i na różnych instrumentach, należących do składu orkiestry; teoria kompozycji muzycznej, instrumentacja, historia śpiewu kościelnego ruskiego i w ogólności historia muzyki; śpiew choralny, deklamacja, estetyka, gra orkiestrowa i t. d. Obok tego udzielane będą: nauka religji, literatura raska, literatura powszechna, języki ruski i niemiecki, historia, geografia, fizyka, mitologia i historia sztuk pięknych. Oprócz uczeni, mogą uczyć się na prelekcje wolni słuchacze. Kto skutecznie ukończy kurs nauk, otrzyma tytuł wolnego artysty, nadający prawo do pozyskania osobistego honorowego obywatelstwa, uwalniającego od podatków i powinności zaciągowej. W gronie nauczycieli konserwatorium jest kilka znanych imion w świecie muzycznym, jako to: Rubinsztajn, Józef Wieniawski, Ferdynand Laube i p. Aleksandrowa, ulubiona primadonna raskiej opery w Moskwie.

* (Kolej żelazna Rjażsko-marszańska). Dnia 6 sierpnia v. s. w okolicy m. Rjażska odbyło się uroczyste poświęcenie rozpoczętej budowy rjażsko-marszańskiej kolei żelaznej. (Got.)

* (Buletyn cholerycznych) w Petersburgu, według *Polic. St. Pet. Wied.* d. 2 go września rano, był następujący: Pozostało z 1-go chorych: mężczyzn 432, kobiet 95, razem 527; zachorowało m. 46, k. 17, r. 63; odesłano do szpitali m. 2, k. 1, r. 3; wyzdrowiało m. 71, kob. 18, razem 89; umarło m. 11, kob. 3, razem 14; pozostało na dzień 2-gi m. 396, kob. 91, r. 487. — Od początku epidemji (to jest od 14 czerwca do 2 września) zachorowało m. 11,229, kob. 4,476, r. 15,705; wyzdrowiało m. 8,618, k. 3,428, r. 12,046; umarło m. 2,215, k. 957, r. 3,172.

Rozejm i układy.

* (Układy finansowe). *Florencja, 12 września.* Podług *Italie*, układy finansowe pomiędzy

Włochami i Austrią zostały już prawie ukończone. W traktacie pokoju ma być zamieszczona zasada tego układu. Likwidacja długu ma być uregulowana przez komisarzy specjalnych, tak iżby zawarcie pokoju nie zostało przez to opóźnione.

* (Układy z Saksonją, Reuss i Meininingem). *Berlin, 15 września.* Układy z Saksonją, które ograniczały się dotąd do kwestji militarych, prowadzone są wprawdzie w dalszym ciągu, lecz nie doprowadziły jeszcze do żadnego pomyślnego rezultatu. Zdaje się atoli, że stanie się wkrótce zadosyć warunkom przedwstępnym, postawionym przez Prusy. Układy z księstwem Reuss starszej linii doznały znowu zwłoki, z Meininingem zaś układy nie zostały dotąd na nowo wszczęte. (Nordd. A. Z.)

* (Korona żelazna). *Wiedeń, 14 września.* Generał Menabrea dotknął już kwestji zwrotu korony żelaznej i złożył przy tej sposobności memoriał wystosowany przez municypalność miasta Monza do gabinetu włoskiego, w którym to memoriale objęta jest prośba, ażeby gabinet uzyskał zwrot korony żelaznej wraz z futerałem z szafiru, w którym takowa przechowyje się. (Schl. Z.)

Ameryka.

* (Eskadra Stanów Zjednoczonych). Ważną dla obecnej sytuacji jest wiadomość telegraficzna, że eskadra Stanów Zjednoczonych, która bawiła dotąd w Petersburgu, otrzymała rozkaz odpłynięcia na morze Śródziemne. Krok ten wywoła zapewne ze strony europejskich mocarstw morskich podobny środek. Z powodu stosunków politycznych, istniejących pomiędzy cesarstwem ruskim i wielką rzecząspolita zaatlantycką, posłanie pancernej eskadry amerykańskiej na archipelag grecki ma szczególną doniosłość. (Tamie.)

* (Walka z prezydentem). Walka jaka zawiązała się pomiędzy prezydentem Johnsonem a radykalnymi, przybiera coraz obszerniejsze rozmiary. P. Johnson zaatakowany został przez generała Butler, który chciałby na pewien czas wykluczyć południe z reprezentacji narodowej, i przez jednego z najzaciętszych radykalistów p. Wendell Philips, który nazwał prezydenta zdradą, krzywoprzysięcą i oszustem. Tymczasem prezydent Johnson odbywa dalej swoją podróż. W Filadelfji władze municypalne należące do stronnictwa radykalnego opuściły miasto, nie chcąc być obecnymi przy przyjęciu prezydenta. (La Fr.)

* (Prezydent Johnson). Wiadomości z Nowego Jorku potwierdzają, że prezydent Johnson przyjmowany był podczas swej podróży wszędzie z jak największym zapalem. W Auburn prezydent przemawiał przeciw gwałtownym napaściom, których doznaje ze strony prasy radykalnej. (Nordd. A. Z.)

* (Dług Stanów Zjednoczonych). *Nowy Jork, 10 września.* Dług narodowy Stanów Zjednoczonych został zredukowany do końca zeszłego miesiąca o 37 milionów dolarów. (Biuro Reutersa.)

* (Peru). Podług ostatnich wiadomości z Callao, dyktator peruwiański Prado zmuszony jest do stacjonowania w własnym kraju zawziętej walki ze stronnictwami. Liczne protesty nieprzyjacielskich mu stronnictw przeciw dyktaturze, zniewały go do rozpisania wyborów na prezydenta, które to wybory miały odbyć się w końcu sierpnia. Zdaje się, że dyktator chciał w ten sposób zapobiedz natychmiastowemu swemu upadkowi; podług tychże wiadomości, wątpić należy, ażeby generał Prado uzyskał przy wyborach na prezydenta większość głosów. (Nordd. A. Z.)

Anglia.

* (Kwestja reformy). Liga reformistowska w Anglii uciekla się do nowego środka dla podtrzymania agitacji. Zarządzone przez izbę niższą śledztwa z powodu przekupstwa przy wyborach i przytoczone przy tej sposobności godne pożałowania wypadki przedajności, dały stronnikom reformy powód do rozgłaszania, że jedynym skutecznym środkiem dla usunięcia tych nadużyć jest znaczne rozszerzenie prawa wyborczego. Na wszystkich meetingach, które robotnicy odbywali dotąd w rozmaitych miejscowościach i na których głoszone o niezbędności reformy parlamentarnej, oświadczano się za powyższym środkiem i żądano powszechnego prawa wyborczego i głosowania sekretnego. Ministerstwo torysowskie jest naturalnie przedmiotem jak najgwałtowniejszych napaści, podczas gdy pp. Gladstone, Bright, Stuart Mill i inni, uznawani są za prawdziwych mężów ludu. Lord Russell nie cieszy się bynajmniej podobnymi hołdami ze strony robotników; jakkolwiek dał on przez swój bil reformy pierwszy powód do teraźniejszych agitacji, wywołanych wprawdzie sztucznie przez stronnictwo radykalne, pomimo to nie zyskał on so-

bie przyjaciół ani z jednej, ani z drugiej strony. (Nordd. A. Z.)

Austria.

* (Cesarz). Wiedeń, 13 września. Cesarz ma przybyć wkrótce z Ischl do Wiednia, lecz zabawi w stolicy tylko kilka dni, poczem uda się napowrót do swej rodziny, bawiącej w Ischl. (Nordd. A. Z.)

* (Polityka wewnątrzna). Wiedeń, 14-go września. Jeszcze przed upływem b. miesiąca mają być powzięte ważne postanowienia co do polityki wewnętrznej. Nareszcie można będzie jasno widzieć, w jaki sposób ministerstwo zamierza rozwiązać kwestię konstytucji i na jaką wejdzie drogę dla przeprowadzenia tej kwestji. Na teraz to tylko nie ulega wątpliwości, że zaniechano stanowczo zamiar oddania rezultatów porozumienia z sejmem węgierskim do opinii pojedynczym sejmom, i że postanowiono zwołać w tym celu ogólną reprezentację krajów położonych z tej strony Litawy. Droga, na jaką rząd chce wejść, ma nie pozostawać w sprzeczności z programem, co do którego pewna liczba deputowanych niemieckich z krajów austriackich porozumiała się przed kilku dniami w Aussee. Że Węgry otrzymają własne ministerstwo odpowiedzialne, nie ulega wątpliwości, tak samo, jak i postanowienie wzięcia za podstawę pojednania programu Deaka, przyjętego przez komisję 67-u na jej posiedzeniu z 25-go czerwca. Wiadomo, że program ten przyznaje niezbędność wspólnego ministerstwa dla spraw wspólnych, oraz wspólnego roztrząsania tych spraw przez delegacje. (Schl. Z.)

* (Sejmy). Część programu rządowego, zapowiedzianego przez dziennik *Debatte*, zdaje się urzeczywistniać. *Die Presse* podaje wiadomość telegraficzną z Pragi, donoszącą, że posiedzenia sejmu czeskiego otwarte zostaną 1-go października. Obrady tego sejmu ograniczyć się mają na kwestjiędzy panującej w kraju i na budżecie, poczem rozpisane zostaną nowe wybory. Podług *Politik*, rząd austriacki waha się, czy rezultat układów z sejmem węgierskim ma być przedłożony pojedynczym sejmom monarchji, czy też delegacji, która ma rozstrząsać sprawy wspólne. (Podług *Debatte*, rząd miał zdecydować się na ten ostatni środek.)

* (Ministerstwo węgierskie). Peszt, 13-go września. Wczoraj wszczęte zostały na nowo układy w kwestji mianowania odpowiedzialnego ministerstwa węgierskiego. Rezultat atoli tych układów jest wątpliwy, albowiem stronnictwo Deaka trzyma się na uboczu. (N. fr. Presse.)

* (Stosunki dyplomatyczne). Wiedeń, 13 września. Mówią tu znowu o przywróceniu reprezentacji dyplomatycznej austriackiej w Berlinie. Jedno z pism tutejszego wskazuje na hr. Trautmannsdorffa, dotychczasowego posła w Carlsruhe, jako na przyszłego ambasadora austriackiego przy dworze pruskim. Trudno zaręczyć za wiarygodność tej wiadomości; w każdym atoli razie nastąpić musi za kilka dni nominacja na reprezentanta austriackiego w Berlinie, że zróz dla bowiem niezawodnego donoszą, że baron Werther, który piastował już przed wojną godność ambasadora pruskiego w Wiedniu, wróci najpóźniej na początku przyszłego tygodnia na swe dawne stanowisko. — Co się tyczy obsadzenia wakującej na teraz posady posła austriackiego w Monachjum, takowe nie nastąpi zapewne tak prędko, w tutejszych bowiem sferach panuje na Bawarię i p. v. d. Pfordtena większe jeszcze może oburzenie niż na Prusy. (Tamże.)

* (Monarchowie niemieccy). Koln. Z. pisze: Król Jan saski nabył posiadłości w okolicach Wiednia i ma zamiar zamieszkać tam stale. Również król hanowerski, elektor heski i książę nassauski zamieszkają w Austrii. Wiadomo, że obaj ostatni książęta posiadają w Austrii bardzo znaczne dobra ziemskie, mianowicie w Czechach i Węgrzech, król zaś hanowerski układa się obecnie o kupno kilku posiadłości ziemskich. (Podług *N. Fr. Bl.*, król hanowerski nabył „Neue Welt” w Hietzing, za sumę 59,000 zł. reń.)

* (Kwestja wschodnia). Wiedeń, 14-go września. Łatwo zrozumieć, że występująca teraz na widownię kwestja wschodnia, zwraca na się wielką uwagę tutejszego rządu, który nie powęźmie atoli stanowczej w tym względzie decyzji przed przekonaniem się o postawie, jaką Anglja i Francja zachowują w tej kwestji. Panuje tu przekonanie, że i tym także razem, oba wielkie mocarstwa zachodnie działają będą wspólnie, i że Austria nie powinna od nich odłączać się. O rozstawieniu korpusu obserwacyjnego na granicy wschodniej cesarstwa austriackiego, wcale na teraz nie myślą. (Schl. Z.)

* (Jen. Olam-Gallas). Podług telegramu z Wiednia, ogłoszonego przez *Bohemia*, generał Olam-Gallas został przez sąd wojenny uniewinniony.

Francja.

* (Zmiany w ambasadach). Z Florencji pod dnem 12-m b. m. donoszą, że p. Malaret, dotychczasowy ambasador francuzki przy dworze króla włoskiego, ma być przeniesiony na takie stanowisko do Berlina. P. Benedetti mianowany zostanie ambasadorem francuzkim we Florencji, a p. Berthemy ma reprezentować Francję w Konstantynopolu. (Nord.)

Grecja.

* (Przylączenie Kandji). *Biuro Reutersa* zamieściło depeszę z Aten z d. 7 września, według której na ogólnem zgromadzeniu kandydów postanowiono przylączyć wyspę Kandję do Grecji i decyzję tę zakomunikowano konsulom zagranicznym. (Nord.)

Holandja.

* (Zaburzenia). Amsterdam, 13-go września. Z powodu zakazu kiermaszu, powiększa się ciągle agitacja. W niektórych dzielnicach zaszły wczoraj wieczorem wielkie nieporządki. Policja i załoga przywróciły jednak w nocy spokój. Dziś nie zakłócono nigdzie porządku. Aresztowano wiele osób. (Nord.)

* (Rozruchy). Dnia 11-go b. m. miały miejsce w Amsterdamie rozruchy. Lud napadł na giełdę i rozgwałcił bogatych bankierów, tak iż wszelkie interesa giełdowe zostały w tym dniu zawieszone. Nie żadne atoli powody polityczne przywiodły spokojny zwykły lud holenderski do takiej ostateczności. Przyczyna rozruchów była wyłącznie społeczna. Rada miejska zabroniła obchodów w tym roku uroczystości kiermaszowej, a to z powodu panującej cholery; kiermasz zaś ten jest ulubioną uroczystością narodową, do której przywiązane są bardzo dawne tradycje. Na skutek tych rozruchów, rada miejska postanowiła zezwolić na obchód uroczystości kiermaszowej. (N. Preus. Z.)

Meksyk.

* (Reformy). Podróż generała francuzkiego Castelnau do Meksyku pozostaje jedynie w styczności z wykonaniem ogólnego planu reorganizacji, która ma być przedsięwziętą w tym kraju pod względem tak administracyjnym jak i militarnym. Mianowanie generała Osmond ministrem wojny i intendenta Friand ministrem skarbu, stanowiło początek w urzeczywistnieniu tego projektu. Nowa armja meksykańska, która będzie dowodzona po większej części przez oficerów francuzkich, ma być użytą nie tylko do utrzymania porządku w kraju, lecz także do pełnienia służby w administracji. System ten ma być przestrzegany przez dwa lub trzy lata; spodziewają się osiągnąć w ten sposób znaczne korzyści finansowe, zwłaszcza, że lud, który żył sobie przedewszystkiem spokojności i porządku, zadowolony będzie z tego systemu. (Nordd. A. Z.)

Niemcy.

* (Sejm). Meiningen, 12 września. D. *Allg. Z.* donosi, że książę sasko-meiningeński postanowił zasięgnąć zdania kraju i zwołać w tym celu sejm na d. 26-y b. m. Prawdopodobnie rzeczy stałyby teraz całkiem inaczej, gdyby książę sasko-meiningeński powziął był taką decyzję o kilka miesięcy wcześniej. (Nordd. A. Z.)

Prusy.

* (Stosunki z Austrią). Berlin, 15 września. Stosunki dyplomatyczne pomiędzy Prusami i Austrią zostały przywrócone. Ambasador królewsko-pruski baron Werther wyjechał już do Wiednia. (Nordd. A. Z.)

* (Kwestja kompensat). Nordd. A. Z. z 16-go b. m. pisze: „Do *N. Fr. Presse* piszą z Londynu pod d. 8 b. m., że prezes ministrów pruskich hr. Bismarck, podczas swego pobytu w Biarritz, podjął się względem cesarza francuzów zobowiązań dotyczących kompensat dla Francji kosztem terytorjów niemieckich. Byliśmy już niejednokrotnie upoważnieni do oświadczenia, że wiadomość ta jest zmyślona, i powtarzamy dziś jeszcze, że wersja ta należy do rzędu zmyśleń.”

* (Hr. Bismarck). Berlin, 14 września. Prezes ministrów hr. Bismarck cierpi teraz znowu na swą dawną chorobę, mianowicie na newralgię w lewej nodze. Z tego powodu hr. Bismarck zmuszony jest nie tylko nie wychodzić z domu, lecz także z polecenia lekarzy, nie przyjmować żadnych wizyt. (Nordd. A. Z.)

* (Stan zdrowia hrabiego Bismarcka). Berlin, 15-go września. Wczoraj doniesiono już o stanie zdrowia prezesa rady ministrów, hrabiego Bismarcka. Dziś *Spener Zeitung* pisze jeszcze co następuje: Prezes ministrów hrabia Bismarck-Schönhausen był już cierpiącym od grudnia roku zeszł., a nieprzerwanie wyteżoną pracą, której oddawał się

w tym stanie, wyczerpała mu siły, które przy wypochniku dałyby się być wkrótce powetować. Choroba jego objawia się w newralgicznych cierpieniach i wymaga bezwarunkowego wstrzymania się od wszelkiego zajęcia. Na żądanie lekarzy hr. Bismarck prosił już we środę króla o urlop i otrzymał takowy, w celu udania się na wieś, ale dotychczas był za słaby, ażeby mógł odbyć tę podróż. (N. Pr. Z.)

* (Izba deputowanych). Berlin, 15 września. Zdaje się, że rozmaite stronnictwa opozycyjne w izbie deputowanych życzą sobie rychłego odroczenia posiedzeń sejmu, a to dla tego, że frakcje nie porozumiały się jeszcze co do swej postawy w kwestji pożyczki. Zważywszy atoli stanowcze oświadczenie, złożone w tej kwestji w komisji przez ministra skarbu w imieniu rządu, niepodobna przypuszczać, ażeby rząd odroczył posiedzenia sejmu przed głosowaniem w izbie deputowanych nad projektem do prawa w przedmiocie pożyczki. (Nordd. A. Z.)

Turcja.

* (Autonomja). Według *International*, rząd angielski miał doradzać Turcji nadanie wyspie Kandji autonomji podobnej do tej, jaką posiada Serbia; sułtan radę tę odrzucił. (La Fr.)

Włochy.

* (Sprawa rzymska). Pomimo niebezpieczeństwa zagrażającego papieżowi z powodu blizkiego wymarszu wojsk francuzkich z Rzymu, przeważa zawsze jeszcze w radach Piusa IX polityka *non possumus* i opór wszelkiej reformie politycznej i administracyjnej. Jeden z korespondentów paryskich przesłał nader ważną wiadomość, że „ojciec św. wycekiwać będzie wypadków bez powzięcia naprzód jakiegokolwiek rezolucji”; zdaje się, że narady odbywane w ostatnich czasach na różnych radach nadzwyczajnych ze strony kardynałów, doprowadziły go do tego postanowienia. Co do projektu przeniesienia się papieża na Malte, zdaje się, że pomimo zapewnień gazet *Monde* i rozpraw różnych dzienników ultramontańskich paryskich w tym przedmiocie, papież nie zgadza się na takowe. *Osservatore* rzymski zastanawia się nad rozdzieleniem zdań świata katolickiego co do planu przeniesienia stolicy apostolskiej na Malte. (Nord.)

* (Zdrowie króla. — Ewakuacja). Florencia, 13-go września. Zdrowie króla po lekkiej słabości zupełnie się polepszyło. — Jutro francuzi opuszczą Viterbo udając się z powrotem do Francji. (Nord.)

* (Głosowanie powszechne). Korespondencje prywatne z Florencji donoszą, że rząd włoski, zapatrując się inaczej niż większa część dzienników na zadanie komisarzy posłanych do kraju wenecjańskiego podczas rozejmu, zamierza odwołać ich na czas trwania głosowania powszechnego. Gabinet florentyński okazuje tem większą skłonność do przedsięwzięcia tego środka, iż chce zapewnić zupełną swobodę wyrażeniu życzeń ludności. (La Patr.)

* (Armja włoska). Redukcje w armji włoskiej nie ustają. Podług *Italie*, ministerstwo wojny postanowiło, ażeby wszyscy ochotnicy, którzy zaciągnęli się do armji na rok jeden, rozpuszczeni zostali do domów za urlopem nieograniczonym, licząc od dnia 7-go b. m. Z drugiej zaś strony *Italia militare* wątpi, ażeby redukcje w armji dokonane zostały w tak wielkich rozmiarach, jak głoszone w ostatnich czasach. Pismo pomienione powiada, że nie można odrzucać doprowadzić armję do tego zmniejszonego składu, w jakim znajdowała się ona przed wojną, t. j. w kwietniu. Wówczas armja włoska liczyła mało co więcej nad 200,000 ludzi, pomiędzy którymi było 120,000 piechoty, 14,000 bersaglierów i 15,000 jazdy. Lecz siły takie nie są dostateczne, dla samego bowiem energicznego przytłumienia bandytyzmu w Neapolitańskiem i na wyspie Sycylji, potrzeba mieć 40,000 wojska. Armja przeto zredukowaną zostanie w ten sposób, iżby liczyła jeszcze przynajmniej 250,000 ludzi. (Nordd. A. Z.)

* (Ruchy wojsk). O cofaniu się armji włoskiej donoszą, że z czterech korpusów, które otrzymały rozkaz przejścia napowrót za rzekę Po, drugi korpus przybył do Ferrary i spodziewany był 14-go b. m. w Ankonie; czwarty korpus znajdował się w drodze do Parmy, pierwszy wyruszył do Bolonji, a trzeci ma wymaszerować do Toskanji i Umbriji. (Tamże.)

* (Admirał Persano). Śledztwo w sprawie admirała Persano jest na ukończeniu. *Gazzetta di Torino* zapewnia, że z objaśnień złożonych przez tego admirała w sądzie wojennym okazuje się, że działał on pod wszystkimi względami w ścisłem zastosowaniu się do swych obowiązków. (Tamże.)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Kraśnik, 19 (31) sierpnia (*).

Miejscowości. — Urodzaje. — Ogrody i ich znaczenie. — Kłasztór i ratusz. — Kilka słów o kwestji włościańskiej.

Kraśnik bezspornie można nazwać jednym z najbar dziej malowniczych miasteczek Rusi Czerwonej. Leży ono w pięknej pagórkowej miejscowości, a z pozostałych śladów wałów i szczątków murów otaczających miasto, nie uciekając się do historycznych poszukiwań, można od razu wnosić, że istniejący tu niegdyś zamek, należał do długiej linii obwarowanych zamków, których widocznym przeznaczeniem było powstrzymywanie i odpieranie napadów tatarskich. Pagórkowata okolica, spuszczająca się w dół ku rzeczce Struży, obstawiona domkami niknącymi pośród ogrodów, przedstawia widok malowniczy. Z pięknoscią miejscowości, łączy się urodzajność, choć grunt jest gliniasty i choć brak wody. Urodzaje tegoroczne nie można nazwać pięknymi; raczej są średnimi. Żyto jest dobre; jęczmień i pszenica średnie; owies w skusku suszy a potem deszczów, bardzo nędzny. Należy też wnosić, że ciągle deszcze mają szkodliwy wpływ na kartofle. Za to owoce tu się obrodziły. Chociaż wiśni było nie wiele, jabłek i gruszek jest obfitość i przytem nie widać prawie wcale robaczywych; śliwek spodziewają się także w obfitości w tej jesieni. Mówiąc o owocach roślinnych, nie można nie ubolewać, że często giną nieprodukcyjne, daremnie, a to z powodu niedostatecznego rozwoju gospodarstwa wiejskiego w ludzkiej prostym. Naprzykład, na drodze z Lublina do Kraśnika, widzieliśmy mnóstwo jarzębiny, okrytej tak gęsto kiściami dojrzałych jagód, że zdaleka całe drzewa zdawały się jaskrawo czerwonymi. Z tej obfitości jagód jarzębinowych, przemysł wiejski powinienby wyciągnąć jakie korzyści; tymczasem tak nie jest: jagody dojrzewają, opadają, gniją bez żadnego pożytku. Toż samo można powiedzieć o obfitości gruszek leśnych, kaliny i innych jagód; wszystkie te płody, z których przy dostatecznym rozwoju znajomości przyrody i gospodarstwa wiejskiego, możnaby otrzymywać pożyteczne produkty, teraz w ogromnej masie przepadają. Taka obojętność i zaniedbanie płodów przyrody często daje się spostrzegać. Nieraz daję się widzieć, iż pozostawiają bez najmniejszej uwagi i starania stare, cieniste aleje i pozwalają drzewom usychać i przetrzącać się, zupełnie zapominając, że rozpowszechnienie ogrodów i alei po drogach, oprócz powiększenia płodów ziemi, oczyszcza powietrze i dobroczynnie tamuje rozszerzenie się epidemii. W Kraśniku miło nam było widzieć, jak miejscowy wojenny naczelnik rewirowy, pojmując całą ważność tego przedmiotu, oprócz spełnienia bezpośrednich swych obowiązków, przez swój wpływ na włościan, doprowadził do tego, że w powierzonym mu rewirze, drogi obsadzone są drzewami owocowymi i innymi, co wybitnie cechuje początek i koniec jego rewiru. Lecz Kraśnik, oprócz tego, że prowadzące do niego drogi obsadzone są drzewami, w ogóle obfituje w ogrody i latem, można powiedzieć, tonie w zieloności. Z tutejszych ogrodów szczególnie odznacza się należący do gmachu zniesionego klasztoru kanoników regularnych. Klasztor, — ponura i ciemna średniowieczna budowla, zbudowany na wzgórzu i połączony krytem przejściem z farnym kościołem w gotyckim guście, założony był w 1468 r.

Oprócz kościoła farnego w Kraśniku, godną uwagę pamiętkę starożytności przedstawia ratusz miejski, mieszczący się w głównej bramie dawnego obwarowanego zamku. Jest to niska wieża z ostrem sklepieniem i dwoma kontrforsami. Kilka lat temu, kiedy uprzątano pokój tej wieży dla przeniesienia kancelarii magistratu, znaleziono tam mały zardzewiały miedziany rzyk. Obecnie odbywają się rozkopy przed tą wieżą dla zasypania głębokiego jaru, prawdopodobnie resztek dawnej fosy.

Trzeba pobyć na prowincji, aby widzieć w praktyce wszystkie dobroczynne następstwa instytucji, zasadzających się na gminnej podstawie. Wszystkie rany, zadane przez szaleństwa minionego powstania, zaleczają się z niedościgłą szybkością i pomyślnością ludności wiejskiej szybko się pomnaża, szczególnie zaś w skutku usiłowań szlacheckich ruskich działaczy. Wysokie, oblane smołą drągi, rozstawione po drogach, które służyły za znaki dla zawiadomienia wojsk o ukazaniu się band buntowniczych, stanowią już prawie jedyne ślady w kraju, ciężkiej i smutnej epoki powstania. Wspominając o reformach zachodzących w kraju pod względem sprawy włościańskiej i nieocenionych usługach, oddanych tej sprawie przez wybranych ruskich działaczy, nie możemy się wstrzymać od poświęcenia kilku słów pamięci zmarłego tutej-

szego komisarza spraw włościańskich, A. J. Michajłowa, który zjednał sobie szacunek i miłość kolegów i mieszkańców. Śmierć Michajłowa wzbudziła głębokie współubolewanie, i miejscowy wojenny naczelnik rewirowy wspólnie z członkami lubelskiej komisji spraw włościańskich, zebrał składkę na wzniesienie pomnika na jego grobie. Pomimo tego, że od zgonu Michajłowa upłynęło przeszło sześć miesięcy, dotąd nie ma pomnika. Pożądaniemby było, aby oprócz współdziału towarzyszy i kolegów zmarłego w wystawieniu tego pomnika, wszyscy rosjanie w Polsce, z gorącym udziałem, przyjęli tę myśl i pomagali do jak najprędzego oddania hołdu ostatniej pamięci i poszanowania jednej z najjaśniejszych osobistości, które swą nieustanną pracą przyczyniają się do odrodzenia życia obywatelskiego włościan polskich, a rozwijając ich byt moralny i materialny, skutecznie dokonywają dobroczynne reformy nakreślone przez rząd, okazując się przodkującymi ludźmi w ogólnie cywilizacyjnej cywilizacji.

Lwów, 12 września.

Rozwiązanie oddziałów ochotników. — W procesie Widmana. — Z Czech.

Zapewniają, że równocześnie z rozwiązaniem oddziałów ochotników w Austrii, zostanie także rozwiązany pułk krakusów, recte dwa szwadrony, gdyż tylko tyle zdołano uformować. Tymczasem wczorajsza *Gaz. Lwów.*, organ urzędowy, spodziewa się, że prośba o skompletowanie tego pułku znalazłaby uwzględnienie i zapewnienia, iż obmyślono sposób pogodzenia stosunków teraźniejszych z zadość uczynieniem prośbie do której zachęca jak najusilniej.

Pojutrze odbędzie się w tutejszym sądzie karnym rozprawa ostateczna w procesie Widmana oskarżonego o zbrodnię stanu której się miał dopuścić napisaniem i ogłoszeniem traktatu politycznego, wymierzonego głównie przeciw zamierzonej swojej czasu formacji legjonu przez hr. Starzeńskiego. Jeżeli sąd bądź na wniosek prokuratora, bądź na wniosek przewodniczącego nie uchwali większością głosów, aby rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych — przesyłam szczegółowe sprawozdanie.

W Czechach manifestacje za przywróceniem praw korony czeskiej i agitacje przeciwko jezuitom nie ustają; tymczasem w Wiedniu na przekór wszelkim pogłoskom zajmują się w tej chwili nieomal wyłącznie projektami reorganizacji armii.

♂.

Paryż, 10 września *).

Los aktorów francuskich w Meksyku. — Położenie finansowe. — Jezuiti. — Kradzieże. — Gruziński. — „Triumf kobiet.” — Kierunek umysłów. — Wypadek.

Z 30 aktorów i aktorek, co udali się do Meksyku dla bawienia tam publiczności francuskiej, powróciło tylko sześć osób; pozostali padli ofiarą klimatu, sposobu życia, jaki nie zmienili i ruiny świetnych nadziei. Tak będzie ze wszystkimi innymi przedsięwzięciami w tej części świata, gdzie francuzi zawsze byli wypierani przez rasę anglo-saską.

Nie wiem z kąd wyprowadzono wniosek, że gdyby francuzi nie wzięli Meksyku, wzięli by go rosjanie. Jeszcześmy nie doszli do takich przedsięwzięć.

Interesa stśnowczo nie idą. Ludzie, którzy mieli u swych bankierów kredyt do 1,000,000 fr., nie mogą od nich teraz dostać nawet 10,000 fr. W banku zresztą wiele jest pieniędzy, mianowicie przysyłanych z Niemiec. Rząd widocznie ogranicza wydatki. Tylko wystawa powszechna, może naprawić takie położenie.

Nie zupełnie bezpiecznie można tu mówić przeciwko jezuitom; mają tu oni wiele stronników, a nawet takich, których może o to nie można by było podejrzewać. Niechby kto popróbował uzyskać bez nich posadę, choćby na kolei żelaznej — spotkałby trzy razy więcej trudności niż przy protekcji p. Cochin.

Okolice Paryża wcale nie są bezpieczne. Co dzień prawie można czytać o kradzieżach w domach zamieszkanych. Rząd sądzi, że dosyć jest chwytac przestępców od czasu do czasu. Pod bulwarkami, w kopalniach kamieni, przebywają całe bandy rabusiów. Utrzymują, iż dosyć jest czasem robić takie *razia* lub polowania, jakie robią się na szczury. W skutku tego szczury nie wytepiają się, a przestępcy spacerują po drodze z Saint-Denis do Allier. Nic podobnego nie ma w Londynie, co dowodzi lepszego urządzenia policji angielskiej.

Gruziński umarł na rękach doktora, ale już nie mógł nic mówić; znaleziono przy nim 25 fr., zatem zabito go nie po to, aby go zrabować.

W teatrze *Variétés*, sztuka „Triumf kobiet”, wielkie ma powodzenie. Gra w niej około czterdziestu

na półobnażonych kobiet i dwóch mężczyzn. Taki to jest gust publiczności francuskiej: wszystko dla oka, a nie dla umysłu i serca; nie głębokiego, wszystko powierzchowne, błyszczące, choćby z szychu. Toż samo jest w malarstwie: Boucher jest jego przedstawicielem. Budownictwo pozostawia wiele do życzenia: jakieś naśladownictwo anglo-saskiej czyli gotyckiej architektury, zupełnie niewłaściwe i wieczna kradzież, — wynalazczości żadnej. Taki kierunek umysłów opisuje w dziele o *Oświeceniu Francji*.

Na kolei żelaznej orleańskiej zdarzył się wypadek, o którym dowiedzieliśmy się z dzienników; na północnej kolei wczoraj miał miejsce drugi wypadek, który opóźnił przyjeżdżenie waszych gazet. Cenzorzy, rozszedłszy się do domów o godzinie 2-iej, już nie zaglądają do dzienników zagranicznych, i tego dnia już nie są one wydawane.

K.

Paryż, 11 września.

Poszanowanie osobistości. — Tajemnice. — Meksyk. — Hr. Lavalette.

Los Francji byłby inny, gdyby w niej nie było Napoleona III lub Napoleona I. Jest to ogólnik dający się zastosować do wszystkich krajów i do wszystkich historii, ale wniosek z niego jest ważny: poszanowanie jednostek, poszanowanie osobistości: „Pozwól mi pan,” mówił księżę Ludwik Napoleon kiedy był jeszcze prezydentem, do Thiersa, „pozwól mi pan, być samym sobą.”

Lokaj Napoleona Leon, który pielegnował go w więzieniu i na wygnaniu, ma lat 60, lecz jego pomocnik zawiadujący jego biurem, nie umie ani czytać ani pisać, co poręcza zachowanie tajemnicy papierów; ale odsłonię wam niektóre tajemnice. Cesarz pragnie przyłączenia Renu, Belgii i Holandji do Francji, i spodziewa się że nie umrze, nim tego nie urzeczywistni. Odbudowanie Polski, nie jest zamieszczone w jego programach. Nie życzy sobie wojny do czasu ukończenia wystawy powszechnej 1867 r., ale potem przyjmie wojnę. Zdrowie jego polepszyło się po naradzie z byłym jego lekarzem w Anglii, który zna jego konstytucję. Nie pojedzie on ani do Compiègne ani do Biarritz; polowania nie będzie; — i tak zbyt wiele ma zajęcia.

Paryżki korespondent *Timesa* przedstawia stan rzeczy w Meksyku, w jeszcze gorszym odemnie świetle.

Baron d'Andrée usunął się z ministerstwa spraw zagranicznych razem z p. Drouyn de Lhuys i ministerstwem tem, do czasu przybycia margr. Moastier, zawiaduje pod zwierzchnictwem margr. de Lavalette, „tak zwany” hrabia de Lavalette, przyznany za syna przez ministra spraw wewnętrznych. Jest on zarazem administratorem kolei żelaznej zachodniej, a przedtem był dyrektorem kolei żelaznej włoskiej, która zbankrutowała.

K.

Korespondencje Handlowe Dzien. Warsz.

Gdańsk, 15 września.

Przez cały tydzień pogoda była piękna. W Anglii silne deszcze przeszkadzają, a nawet zagrażają niwom w północnych częściach kraju. Pod tym wpływem targi ogólnie przybrały od 2 do 4 szyl. na kwarterze. Zeszłoroczne ziarno szczególnie było poszukiwane.

We Francji sprzęt pszenicy okazał się stanowczo niedostatecznym, przez co na targach prowincjonalnych ceny się podnoszą, a główne place zaczęły robić obstalunki w Anglii i na Bałtyku.

W Belgii i Holandji pszenica i żyto z łatwością odchodziły po wyższych notowaniach.

Na naszej giełdzie dowozy świeżej pszenicy były bagatelne i po znacznie wyższej cenie chętnych znalazły kupców. Partje spichrzowe były poszukiwane i drożej płacone, bo właściciele przy wyczerpujących się zapasach wysokie mieli żądania lub się cofali z targu. Żyto również podniosło się w cenie około 10 guld. na łaszcie; podniesienie zaś pszenicy od ostatniego sprawozdania notujemy 15 do 20 guld. Sprzedano w ostatnim tygodniu: pszenicy 24,300 korey po złp. 61 gr. 6 do złp. 36 gr. 9, a mianowicie płacono za szklistą starą 248 fnt. do 246 fnt. złp. 61 gr. 6 do złp. 58 gr. 20; za jasną starą 249, 241 i 240 fnt. po złp. 59 gr. 19, złp. 56 gr. 21 i 54 gr. 22; za pstrą starą 236 i 232 fnt. złp. 49 gr. 3 i złp. 46 gr. 28; za świeżą pstrą 248 fnt. złp. 56 gr. 21; 245 i 243 fnt. złp. 54 gr. 8 i złp. 52 gr. 24; 239 fnt. złp. 52 gr. 10 do złp. 50 gr. 26; 235 fnt. złp. 50 gr. 15; za ordynarną 197 fnt. złp. 36 gr. 9. Żyta 3,100 korey po złp. 31 gr. 12 do złp. 26 gr. 12; jęczmienia 2,700 korey po złp. 28 gr. 15 do złp. 24 gr. 15; grochu 135 korey po złp. 35 gr. 9 do złp. 31 gr. 10; owsa 270 korey po złp. 14 gr. 24 do złp. 13; rzepaku 1,890 korey po złp. 57 gr. 6 do złp. 52 gr. 24; rzepiu 290 korey po złp. 53 gr. 24 do złp. 50 gr. 26. — Przybyło Wisłą do Gdańska: pszenicy 189 korey, żyta 570 korey, rzepaku 850 korey, owsa 216 korey, siemienia lnianego 60 korey, belek dębowych 7,741, sosnowych i okragla-

(*) List ten wzięty jest z *Warsz. Dniew.**) Ta i następna korespondencja wzięte są z *Warsz. Dniew.*

OBWIESZCZENIA SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE.

UWIDOMIENIA.

(N. D. 5701). Komisja Rządowa Sprawiedliwości.

Podaje do wiadomości stron interesowanych, iż nadesłane w drodze urzędowej akta zejścia:

1. Lewka Herrmanstadt, meklera z Warszawy pochodzącego mającego, w wieku lat 52, dnia 5 Czerwca r. b. w Berlinie.

2. Wacława Sienkiewicza, wychodźca, rodem z miasta Lublina, w wieku lat około 30, dnia 1 Marca r. b. w mieście Pizie zmarłych, przesłane zostały, pierwszy Prokuratorowi Królewskiemu w Warszawie, drugi zaś Prokuratorowi Królewskiemu w Lublinie do odpowiedniego art. 94 K. C. P. postąpienia.

Warszawa d. 31 Sierp. (12 września) 1866 r.

Członek Komisji,
Rzeczywisty Radca Stanu, K. Laski.
Naczelnik Wydziału, Puchalski.

(N. D. 5706). Rząd Gubernjalny Lubelski.

W zastosowaniu się do Najwyższego Ukazu z roku 1850, oraz w wykonaniu reskryptu JW. General-Policmajstra, z dnia 8 (20) Marca r. b. Nr. 3849, Rząd Gubernjalny wyzywa niniejszym Jana i Władysława Puszkowskich, mieszczan miasta Łysobok, obecnie w Konstantynopolu przebywających, którzy samowolnie zbiegli z miejsca swego zamieszkania za granicę, aby najdalej w przetrzasku sześciu tygodni, od daty niniejszego wezwania zgłosili się do najbliższego Urzędu Policijnego i bytności swoją zameldowali, w przeciwnym bowiem razie, postąpieniem z nimi będzie stosownie do art. 340 i 341 Kodeksu Kar. Głównych i Poprawczych. Lublin dnia 16 (28) Kwietnia 1866 roku.

Za Gubernatora,
Radca Rządu Gubernjalnego Mejer.
za Naczelnika Kancelarii A. Zawadzki.

(N. D. 5437). Sąd Policji Poprawczej Wydziału Kieleckiego.

Jakób Szmul Swicarczyk felczer wolno-praktykujący w mieście Pierzchny zamieszkały, za niedozwolone i błędne leczenie, wyrokami prawomocnymi Sądu Kryminalnego Gubernji Radomskiej z dnia 1 (13) Lutego 1865 r. i Sądu Apelacyjnego Królestwa z d. 12 (24) Czerwca t. r. z art. 576 Kodeksu K. G. i P. skazany został na areszt przez tygodni trzy i takowy odcierpiął, o czym podaje się do publicznej wiadomości.

Kielce d. 15 (27) Sierpnia 1866 r.
Sędzia Prezydujący, Miciński.

OBWIESZCZENIA SPADKOWE.

(N. D. 5748). Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Warszawskiej w Warszawie.

Z powodu zejścia z tego świata:

1. W dniu 15 Listopada 1859 r. Aleksandra Helber współwłaściciela prawa 20-letniej dzierżawy przewozu i rybołówstwa w dobrach Głusk z przyległościami w Okręgu Błockim Gubernji Warszawskiej położonych w dziale III wykazu hipotecznego pod Nr. 7 objawionego, oraz współwierzyciela sumy rs. 600 czyli złp. 4,000 na tychże samych dobrach w dziale IV wykazu hyp. pod Nr. 28 ubezpieczonej.

2. W dniu 8 Maja 1866 r. Jakóba Zgierczyńskiego, wierzyciela sumy złp. 12,000 czyli rs. 1,800 na współwłasności nieruchomości Warszawskiej Nr. 2636, tytułem reszty szacunku z kontraktu kupna i sprzedaży Nr. 3 oznaczonego, do zabezpieczenia w dziale IV podanej, tudzież współwierzyciela sumy złp. 2,600 czyli rs. 390 na nieruchomości Warszawskiej Nr. 1881 w dziale IV pod Nr. 1 ubezpieczonej.

Toczą się postępowania spadkowe, do ukończenia których, wyznaczam termin półroczny na dzień 21 Listopada (3 Grudnia) 1866 r. w którym spadkobiercy, legatarjusze i wierzyciele zgłoszą się i prawa swoje w księgach wieczystych rzeczonych dóbr i nieruchomości miejskich meldować winni.

Warszawa d. 12 (24) Maja 1866 r.
Józef Zbikowski.

(N. D. 5749). Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Warszawskiej w Warszawie.

Z powodu zejścia z tego świata:

1. W dniu 27 Września 1864 roku Anieli z Męczynskich Wiktora Sławianowskiego żony, współwłaścicieli oświadczenia na współwłasności nieruchomości Warszawskiej na przedmieściu Praga pod Nr. 155 położonej, w dziale IV pod Nr. 11 co do obowiązku podania przez Barbarę Męczynską do inwentarza pozostałości po Antonim Męczynskim

ruchomości wartości rs. 529 zapisanego, i współwłaścicieli hipoteki prawnej dla wartości ruchomości spadkowych, inwentarzem po Antonim Męczynskim sporządzonym objętych, na te same nieruchomości w dziale IV pod Nr. 12 objawionej.

2. W dniu 4 Lutego 1866 r. Józefa Czarnockiego, właściciela dóbr ziemskich Jaworek z przyległościami Duży Bór w Okręgu Sienickim położonych.

3. W dniu 10 Marca 1866 r. Augusta Radwan, wierzyciela połowy sumy rsr. 2,775 pochodzącej, z większego kapitału rsr. 3,750 na dobrach Zduny z Okręgu Zgierskiego w dziale IV pod Nr. 16 wykazu hipotecznego ubezpieczonego.

4. W dniu 24 Listopada 1865 r. Andrzeja Pawińskiego, właściciela nieruchomości w Warszawie pod Nr. 1,512 stojącej.

Toczą się postępowania spadkowe, do ukończenia których, wyznacza się termin półroczny na dzień 9 (21) Listopada 1866 roku, w którym spadkobiercy, legatarjusze i wierzyciele zgłoszą się i prawa swe w księgach wieczystych rzeczonych dóbr i nieruchomości Warszawskich meldować winni.

Warszawa d. 27 Kwietnia (9 Maja) 1866 r.
Józef Zbikowski.

(N. D. 5734) Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Lubelskiej w Lublinie.

Po śmierci:

1. Marjanny z Kropielnickich Olesińskiej, wierzycielki sumy rsr. 900, na dobrach Gruska mała lit. A, w Okręgu Zamojskim, przez zastrzeżenie zabezpieczonej.

2. Marjanny z Sobieszczańskich Tuszewskiej, wierzycielki sumy rsr. 30, z większej sumy rsr. 90 pochodzącej, pod Nr. 3 Działu IV wykazu hipotecznego dóbr Sobieszczańskich, w Okręgu Lubelskim leżących, intabulowanej.

3. Teofilii z hr. Grzębskich hr. Karnickiej, właścicielki dóbr Łabunki A, w Okręgu Tomaszowskim położonych.

4. Jeanny z Jasińskich Karskiej, właścicielki sumy złp. 11,706 gr. 27, albo rsr. 1756 kop. 3 1/2, z pod pozycję 25 Działu IV wykazu hipotecznego dóbr Olchowic w Okręgu Chełmskim leżących, do depozytu Towarzystwa Kredytowego złożonej.

5. Marjanny z Polanowskich Zgliczyńskiej, wierzycielki sum: rsr. 600 pod Nr. 29, rsr. 450 pod Nr. 31 i współwierzycielki sumy rsr. 19,861 pod Nr. 41, tytułem postąpienia szacunku za dobra Policzyne, wszystkich w Dziale IV wykazu tychże dóbr hipotekowanych, otwarte zostały spadki, do uregulowania których, termin na d. 9 (21) Marca 1867 r. wyznaczony został.

Lublin d. 29 Sierp. (10 Wrześ.) 1866 r.
Feliks Wasutyński.

N. D. 5721). Rejent Kancelarii Ziemiańskiej Gubernji Radomskiej w Radomiu.

Po następującej śmierci: 1. Franciszka-Kawerego Marcinkowskiego, właściciela dóbr Pawłowskiej-woli i dóbr Ossowski w Okręgu Soleskim położonych. 2. Berka Weintraub, wierzyciela sumy rsr. 840, w Dziale IV pod Nr. 13, wykazu hipotecznego nieruchomości miasta Radomia, Nr. hypotecznym 237 oznaczonej, ubezpieczonej, która to suma z wierzycielnością rsr. 210 dla Szmala Wódki, pod tą pozycją wykazu hipotecznego wpisana, wyrokami sądowymi ograniczoną została do kwoty rsr. 1,138 kop. 81 bez procentu. 3. Weroniki z Wojdackich Różyckiej, współwłaścicielki nieruchomości w mieście Radomiu, pod Nr. pol. 159, hyp. 69 położonej. Toczą się postępowania spadkowe, do uregulowania których, to spadków termin prekluzyjny na dzień 8 (20) Marca 1867 r. wyznaczony został. W tym więc terminie, wszystkie strony interesowane w Kancelarii podpisanego Rejenta stawić się zechcą.

Radom d. 29 Sierp. (10 Wrześ.) 1866 r.
Tomasz Hassmann.

OBWIESZCZENIA HYPOTECZNE

(N. D. 5607). Sąd Pokoju Okręgu Węgrowskiego.

Wydział Hypoteczny.

Z powodu żądanej regulacji nowej hipoteki a) Domu w rynku miasta Węgrowska pod Nr. 16 położonego oraz gwerdzian w dziedzinie znajdującej się poprzednio do sukcesorów Jana Heyberda należących, tudzież b) nowo wzniesionych w tymże dziedzinie budowli jako to: kuczek, oficyny mieszkalnej i drwalni i wreszcie c) placu na którym wszystkie powyższe wyszczególnione zabudowania stoją, pomiędzy placami, Moška Kukawki z jednej a sukcesorów Polkowskiego Komornika z drugiej strony leżącego.

Uwadamia interesentów, że takowa nastąpi wszędzie tutejszym dnia 8 (20) Grudnia roku bieżącego

Wzywa ich przeto aby do takowej osobiście lub przez pełnomocnika urzędownie i szczególnie na to umocowanego zgłosili się, żądania swe i wnioski do protokołu regulacji podali, i w dokumenta prawa ich udowadniające zaopatrzyli się.

Ostrzega ich oraz że niezgłaszający się w terminie podpadną skutkom prekluzji art. 154 i 160 prawa o hypotekach z roku 1818 przepisanej.

Jeżeliby właściciel nieruchomości wywołanej w terminie do regulacji nie stawił się, tenże na żądanie któregośkolwiek z interesentów na karę od rs. 1 kop. 50 do 7 k. 50 skazany zostanie, i podług art. 150 tegoż prawa utraci wszelkie dobrodziejstwo prawne względem swych wierzycieli.

Ogłoszenie decyzji, jakie w skutek aktu regulacji wydana będzie nastąpi dnia 9 (21) Grudnia 1866 r. na publicznym posiedzeniu Sądu tutejszego i od tegoż dnia czas do odwołania się od niej upływać zacznie.

Interesenci przeto bez żadnego wezwania w tymże dniu ogłoszenia jej obecni być powinni. Sukolów d. 1 (13) Marca 1866 r.

w z. Podsekda,
Pisarz Sądu, W. Lobert

LICYTACJE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE.

(N. D. 5715). Komisja Rządowa Oświecenia Publicznego.

Na postawienie nowych murowanych drwalni w dziedzinie pałacu Kazimierowskiego odbywać się będzie dnia 12 (24) Września r. b. w biurze Komisji Rządowej Oświecenia Publicznego o godzinie 12 w południe, licytacja in minus przez opiewczowane deklaracje, napisane podług wzoru poniżej zamieszczonego.

Praetium fisci do licytacji ustanowionem zostało na sumę rs. 1,928 kop. 89 1/2. Deklaracja, do której obok świadectwa kwalifikacyjnego, dołączyć należy wadium w gotówce w kwocie rs. 193, lub w dozwolonych na to papierach publicznych odpowiedniej wartości albo dowód złożonego wadium w Banku, lub innej kasie Rządowej, powinna być pisana wyraźnie, bez zastrzeżeń, skrobań i przekreśleń; wszelkie liczby powinny być pisane literami i domieszczone oświadczenie, że deklarant na podpisie z imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania wyrażony, poddaje się wszelkim obowiązkom w warunkach do licytacji zamieszczonym. Warunki do licytacji i wykaz kosztów przejrzane być mogą w biurze Komisji Rządowej Oświecenia Publicznego w godzinach biurowych każdego dnia, oprócz dni świątecznych.

Po otworzeniu złożonych deklaracji, odbędzie się pomiędzy składającymi takowe, licytacja głośna in minus od sumy, jaka najkorzystniejsza dla Skarbu podana zostanie.

Odstępujący na głosnej licytacji procent najwyższy, za utrzymującego się przy entree przyznany zostanie.

Wzór do deklaracji.

W zastosowaniu się do ogłoszenia z dnia Września r. b. Nr. w Dzienniku Warszawskim i Gazecie policyjnej obwieszczonego, składam niniejszą deklarację, mocą której obowiązuję się z własnego materiału postawić w dziedzinie pałacu Kazimierowskiego w Warszawie nowe murowane drwalnie, odstępując od ogólnej sumy anszlagowej procent (wypisać wyraźnie liczbą i literami) i poddając się wszelkim zobowiązaniom i zastrzeżeniom, warunkami licytacyjnymi objętym, które dokładnie są mi wiadome i przeziemnie podpisane.

Kwit kasy N. na złożone wadium rs. N. lub wadium w gotówce, albo w papierach publicznych (wymienić ich nazwę), oraz świadectwo kwalifikacyjne dołączam.

Zamieszkanie moje pod Nr. przy ulicy N., pisałem w Warszawie dnia miesiąca N. 1866 r.

Warszawa d. 3 (15) Września 1866 r.
za Dyrektora Wydziału, J. Szerszeniew.
Naczelnik Sekcji, Sieczkowski.

DONIESIENIA PRYWATNE.

(N. D. 5629).

ПРОДАЕТСЯ ДОМЪ.

Родомской Губерній Сандомірського Уѣзда въ мѣстечкѣ Завихостѣ у Священника Православной Церкви Зябловскаго, домъ деревянный на каменномъ фундаментѣ; состоящий изъ пяти комнатъ съ присадиномъ, примѣлъ службы для дровъ сарай, конюшня и пивница, ценность его въ 1000 руб. сер. господа покупателя могутъ адресоваться къ домовладельцу. (14339).

(N. D. 5733).

KÓŁKO DOMOWE,

Pismo ilustrowane dla rodzin, z dodatkiem o ubiorach i robotach ręcznych, z tablicami mód i rysunków do ha/tu, wychodzić będzie i nadal w tym samym formacie i zakresie, dwa razy na miesiąc, po wiadomej cenie prenumeracyjnej:

Rocznie na prowincji nie licząc koperty rs. 6 w Warszawie 5

Nie mający koperty przy innych pismach, dopłaca na rok rubla 1. Prenumerować można na wszystkich stacjach pocztowych, w Warszawie w biurze ekspedycji gazet, oraz w księgarniach i w redakcji przy ulicy Mazowieckiej Nr. 1352.

Redakcja Kółka domowego wyda-je na rok przysła 1867

KALENDARZ DLA GOSPODYŃ

obecnie już się drukujący. Będzie to na welinowym papierze książka, mieszcząca oprócz właściwego Kalendarza i części literackiej ilustrowanej, najpraktyczniejsze przepisy ogrodnicze, podane przez starszego ogrodnika zakładu braci Hozer, niektóre rady lekarskie, dział wiadomości kucharskich, hodowli drobiu, pielęgnowania nabiálu, przyrządzania różnych spiżarnianych zapasów i tym podobnych przepisów udzielonych przez doświadczonych gospodyni.

Znaczny tylko rozkup rzeczonego kalendarza może powrócić nakład redakcji; cena bowiem jego stosunkowo niska, kopiejk 60 wynosić będzie. Kto zechce mieć go przesłanym pocztą, dopłaci jeszcze kop. 10.

Osoby biorące dziesięć egzemplarzy, dostają zwykły procent, to jest jedenasty egzemplarz darmo.

(N. D. 5660) Zatrudniając się przez lat 17 administracją dóbr Branica, w Powiecie Radzyńskim Gubernji Lubelskiej położonych, własnością s. p. Józefa Szubowskiego będących, z dniem 1 Lipca r. b., w skutek niezależnych odemnie okoliczności, zaprzestałem administracji tego majątku. Osoby interesowane, które miały ze mną stosunki handlowe lub z tytułu dóbr, jakie obrachunki lub rewersa moim podpisem opatrzone, raczą się zgłosić do opieki ustanowionej nad nieletniemi, jako również i do sukcesorów po s. p. Józefie Szubowskim pozostałych, celem ostatecznego uregulowania swych należności. Uprowadzam, że wszelkie z tytułu dóbr wpływające obrachunki i takowych zrealizowanie mnie nie obowiązują, a tem samem moich wierzycieli obciążać nie może. Upraszam, aby wspomniane obrachunki, były jak najspieszniej dopełnione, a najdalej za 4 miesiące od daty dzisiejszej.

Branica dnia 15 Sierpnia 1866 roku.
(14590) Feliks Rotarski.

(N. D. 5571)

KAPITAŁY.

Rsr. 150, 200, 300, 750, 900, 1,100, 1,500, 2,250, 3,075, 3,500 4,000, na pierwszych numerach lub w pierwszej połowie rzeczywistej wartości hipotek miejskich i wiejskich w Warszawie, oraz rsr. 300 i 600, na pierwszym numerze hipoteki wiejskiej w Siedlcach, wszystkie bardzo pewnie i korzystnie lokowane, z terminami odbioru przed końcem bieżącego roku, i w roku przyszłym pod dobrymi warunkami są do odstąpienia zaraz, a to z powodu, że ich właściciel do interesu przemysłowego z obowiązkiem włożyć znakomity fundusz, i dla tego gotów jest bonifikować nabywcy korzystne procenta wyższe jak 5 od sta.

Wiadomość przy ulicy Nalewki w domu P. Rabinowicza Nr. 2251a, w lokalu Nr. 6 z rana do godziny 10, a po południu od 4 do 7. (14340)

(N. D. 5676) Sprostowanie.

Pod Nr-mi 186 i 190 naszego pisma, ogłoszona licytacja koni pełnej krwi, ze stajni hr. Hugona von Donnersmark na Nakle, nie będzie miała miejsca 25 b. m., ale w Niedzielę dnia 23 b. m., w którym to dniu odbyć się mają tegoroczne wyścigi okręgu Bytów (Beuthen) w Nakle pod Tarnowicami. Upraszam się o łaskawe uwzględnienie niniejszego. (14727)